

Planavdelningen
Aleksander Wolodarski
Tfn 08-508 273 36
Susanna Stenfelt
Tfn 08-508 261 42

Stockholms nya universitetsområde inom Albano - gemensamma planeringsförutsättningar

Albanoområdet ska genomgå stora förändringar de närmaste åren, på gammal industrimark kommer ett nytt universitetsområde växa fram. Det utsatta läget inom Nationalstadsparken ställer stora krav på gestaltningen. För att i ett tidigt planeringsskede skapa ett gemensamt och stabil planeringsunderlag för Albanoområdet har berörda parter kommit överens om och arbeta fram föreliggande *Gemensamma planeringsförutsättningar*. Avsikten är att beskriva nuläget med befintliga natur- och kulturvärden samt formulera förhållningssätt till dessa. Materialet ska vara vägledande för den kommande planprocessen med att ta fram detaljplaner för det aktuella området.

Arbetssätt

Föreliggande *Gemensamma planeringsföresättningar* har tagits fram under våren 2010. Arbetet har bedrivits i en grupp bestående av representanter för kommunens förvaltningar, länsstyrelsen Akademiska Hus, Stockholms universitet, Svenska Bostäder samt konsulter.

Arbetet har bedrivits genom en mötesserie som avslutades i augusti 2010, och resulterade i föreliggande handling, *Gemensamma planeringsföresättningar*.

Struktur och disposition

Indelningen i delområden följer strukturen i *Översiktsplan för Nationalstadsparken, Stockholmsdelen*, antagen av kommunfullmäktige den 20 april 2009. Vägledningarna som redovisas i översiktsplanen för de olika delområdena redovisas i de fall de har bäring på Albano.

Inom varje område görs en beskrivning av nuläget och en tolkning av befintliga värden. Därefter följer en redogörelse för förhållningssätt till dessa värden som utgångspunkt för planeringen av ny bebyggelse samt möjligheter till förbättringar och utveckling.

Bakgrund

Albano ligger inom den Kungliga Nationalstadsparken gränser. Parken är av riksintresse och har stor betydelse för det nationella kulturarvet, för regions ekologi och för människors rekreation. Inom Nationalstadsparken får förändringar göras endast om det kan ske utan intrång i parklandskap eller naturmiljö och utan att det historiska landskapets natur- och kulturvärden skadas. I förarbetena till lagen om nationalstadsparken Ulriksdal – Haga – Brunnsviken – Djurgården anges att en utveckling av Albano för utbildning och forskning och till forskning anknuten verksamhet inte torde hindras av skyddet.

Vetenskapsstadens tillkomst

Vetenskapsstaden lanserades som begrepp av Naturhistoriska riksmuseets arkitekt Axel Anderberg för den utbyggnad av institutioner längs Roslagsvägen som inleddes i början av 1900-talet. Sedan tidigare fanns flera etableringar inom området. Den första institutionen som flyttade hit var Lantbruksakademiens Experimentalfält med försöksodlingar, som anlades 1816. Bergianska trädgården flyttade 1885 ut till Norra Djurgården, från sitt tidigare läge vid Odenplan.

Strax efter sekelskiftet intensifierades utbyggnaden. Under 1900-talets första hälft uppfördes ett flertal institutioner som Kungliga Vetenskapsakademien och Naturhistoriska riksmuseet.

Under 1960-talet etablerades Stockholms universitet inom Frescati, och dåvarande Stockholms högskola flyttade ut från innerstaden. Södra husen färdigställdes 1971 och Arrheniuslaboratoriet 1975, utbyggnaden har därefter fortgått.

På höjden ovanför Roslagstull byggdes på 1890-talet ett epidemisjukhus, avskilt från den omgivande staden. I Lill-Jans skogen etablerades 1914-1922 Kungliga Tekniska Högskolan som därefter byggts ut i olika etapper. Byggnaderna inom Roslagstulls sjukhusområde utgör idag Alba Nova Universitetscentrum och disponeras av Stockholms universitet och KTH. Den större byggnaden uppfördes 2001.

Vetenskapsstaden som begrepp används idag tillsammans av Stockholms universitet, Kungliga Tekniska Högskolan och Karolinska Institutet. Delar av Vetenskapsstaden ligger inom Nationalstadsparkens gränser – institutionsområdet på Norra Djurgården, vid Roslagstull och söder om Bellevueparken samt Kungliga Tekniska Högskolans institution för maskinteknik. I norr ingår även bostäder i Ekhammen och studentbostäder på Lappkärrsberget.

Karolinska Institutet som etablerades på kungsholmen i början av 1800-talet flyttades till Solna under 1940-talet, där även Karolinska sjukhuset anlades.

Vetenskapsstaden idag

Institutionsbebyggelsen norr om Roslagstull samlar sig kring Roslagsvägen, från Ekhammen i norr till Alba Nova i söder. Roslagsvägen har under det senaste halvsekllet utvecklats till en bred och trafikerad motorled som snarare utgör en barriär än ett samlande stråk. Trots utbyggnader har vägen, som fick sin nuvarande sträckning omkring år 1700, kvar drag av den ursprungliga landsvägskaraktären.

Institutionerna är oftast placerade på mellannivåer mellan dalar och höjder. De öppna dalstråken är nästan helt fria från bebyggelsen som anpassar sig till öppna stråk, landskapsbryn och skogklädda höjder – och döljer inte landskapets huvuddrag.

Bebyggelsen väster om Roslagsvägen utmärks främst av småskaliga bebyggelsegrupper i grönska, som i Kräftriket och Frescati Hage. Öster om Roslagsvägen dominerar storskaliga solitärbyggnader med en ibland dramatisk relation till landskapet, till exempel Naturhistoriska Riksmuseet och Universitetsbiblioteket.

Längs Brunnsvikens stränder löper en kraftig vegetationsridå – trädridån längs stranden mellan Kräftriket och Bellevue är dock mycket försvagad.

Björnnäsvägens sträckning har lång historisk kontinuitet. Vägen har breddats genom seklen men dess sträckning är i det närmaste desamma som den ursprungliga och är därmed värdefull ur ett kulturhistoriskt perspektiv.

Genom Albanoområdet går de korsande järnvägarna – Värtabanan och Roslagsbanan – som anlades under 1880-talet, en tid av industrialisering. Järnvägarna, banken liksom bron där Drottning Kristinas väg korsar Värtabanan är av kulturhistoriskt värde.

Söderbrunns koloniområde vid Björnnäsvägen, strax öster om Albanoområdet, är Stockholms äldsta koloniområde som fortfarande är i bruk. Koloniträdgårdarna är idag en betydelsefull del av odlingslandskapet inom Nationalstadsparken.

Sammantaget kan konstateras att det är först vid Roslagstull som den urbana karaktären påtagligt gör sig gällande, där stenstadens skala och täthet markerar stadens historiska gräns.

Översiktsplanens planeringsdirektiv för Vetenskapsstaden

I *Översiktsplan för Nationalstadsparken, Stockholmsdelen* anges följande för området Vetenskapsstaden:

- Vetenskapsstaden ingår i Nationalstadsparken som en mer bebyggd och anlagd del.
- Vetenskapsstaden vidareutvecklas, i första hand för forskning och utbildning, med bevarade natur- och kulturvärden.
- Den högre utbildning och forskning som bedrivs inom området har nationell betydelse och dess utveckling betydelse för Stockholm som kunskapsstad.
- Utbyggnadsmöjligheter finns inom Vetenskapsstaden samtidigt som landskapets karaktär, natur- och kulturvärden bevaras. Albano reserveras som ett förändringsområde med tät bebyggelse.
- Kulturhistoriskt och arkitektoniskt särskilt värdefulla byggnader och miljöer bevaras. Närmast Brunnsvikens vattenspiegel bevaras landskapets karaktär.
- Naturmark, vegetation och landskapsstruktur som har särskild betydelse för den ekologiska spridningsfunktionen bevaras. Möjligheten att förstärka spridningsfunktionen tas till vara.
- Stockholms universitet, KTH och Norra Station - Karolinska behöver förbindas med gång- och cykelvägar.
- Gång- och cykelförbindelserna från Vasastaden och Östermalm till Bellevue och Hagaparken bör utvecklas.
- Tillgängligheten till omgivande friområden bör förbättras genom tydliga entréer och bättre passager mellan områdena.
- Roslagsvägens barriäreffekt och bullerstörningar behöver minskas.

Förhållningssätt för Albano, inför kommande planering, sett från Vetenskapsstaden

Den nya bebyggelsen inom Albano bör uttrycka universitetets och kunskapens viktiga roll i samhället, och universitetsmiljön bör spegla den ambitionen. Det är angeläget att arkitekturen förenar krav på moderna och ändamålsenliga lokaler med en förankring i den europeiska och stockholmska stadsbyggnadstraditionen.

Vetenskapsstadens bebyggelsestruktur döljer inte landskapets huvuddrag. Vid färd längs Roslagsvägen kan man tydligt avläsa en rytm mellan mer bebyggda områden och områden med grönska. Albano bör avspegla den principen där det bebyggda följs av gröna pauser längs Roslagsvägens landskapsrum. Den nya institutionsbebyggelsen bör förhålla sig till Roslagsvägen på ett medvetet sätt som en viktig offentlig anläggning i staden. Det är angeläget att bebyggelsen representerar en kombination av denna tydlighet och en grön karaktär mot Roslagsvägen, och Hagaparken. Albanoberget roll i landskapet bör bibehållas och inte skymmas helt av ny bebyggelse.

Utbyggnaden av Norra Länken innebär en minskad trafikmängd på Roslagsvägen, och att denna nu kan förändras från motorled till en grön landsväg. Roslagsvägen bör behandlas på ett sätt som både respekterar dess historiska kontinuitet och minskar barriäreffekten mellan Albano och Kräftriket/Brunnsviken. Åtgärder bör vidtas för att ge vägen en lugnare karaktär och skapa ett förenande rum, där grönskan dominerar.

Björnnäsvägens historiska sträckning bör bevaras och integreras med den nya strukturen. Vägen bör gestaltas med stor hänsyn till dess betydelse som historiskt stråk genom området.

Förbindelser och kommunikationsvägar bör skapas så att Albano blir ett tydligt nav i Vetenskapsstaden. Gång- och cykelförbindelserna bör stärkas mellan Vetenskapsstadens olika delar liksom med Stockholms innerstad. Tillgängligheten till Kungliga Nationalstadsparken bör också stärkas genom tydlig entré i området vid Björnnäsvägen.

Haga-Brunnsviken

Haga – Brunnsvikens tillkomst

Gustav III såg hela Brunnsvikenområdet som en helhet, där Brunnsviken utgjorde ett sammanhållande element omgivet av ett pastoralt landskap med de av Fredrik Magnus Piper gestaltade parkerna Hagaparken, Bellevue och Tivoli. Inspirationen till detta fick Gustav III i samband med en resa till Italien då han besökte Campagna Romana utanför Rom. Campagna Romana är ett svagt kuperat område som är känt för sin vackra natur och många fornlämningar från antiken. Kungen namngav platser som Albano och Fregene efter italienska förebilder.

Den gustavianska parken är en engelsk park. I kontrast mot den strängt ordnade franska barockparken var idealet den lediga naturen. Landskapet, ofta förbättrat av människan för att bli så "naturligt" som möjligt, stod i centrum och fungerade som scen och kuliss. Variation mellan mjukt böljande pelouser, mörk skog, halvöppna hagmarker och rena vattenspeglar var viktig. Noggrant placerade byggnader användes för att förtydliga och förbättra vyer och siktlinjer.

Haga – Brunnsviken idag

Runt Brunnsviken är landskapet avläsbart genom att naturlandskapets horisontlinjer dominerar intrycket. Man kan förnimma storskaliga landskapsdrag som dalgångar och kullar där byggnader är inbäddade i grönska. I söder bildar stenstaden silhuett.

Landskapet ger en upplevelse av stort djup och skapar en nyfikenhet om vad som finns runt hörnet. Från högre belägna punkter i Hagaparken ser man långt in i parken och staden på andra sidan vattnet. När man rör sig vid vattnet längs strandpromenader försvinner en del av djupet i landskapet och de gröna väggarna runt Brunnsviken tar över.

Bakom den gröna inramningen längs Brunnsvikens stränder framträder ofta bebyggelsegrupper i en rytm mellan partier med grönska och terrängformer. Andelen grönska är i allmänhet större än andelen bebyggelse.

Pelousen och Ekotemplet

Från de norra vypunkterna i Hagaparken – Pelousen och stranden nedanför Ekotemplet – avtecknar sig en stadssilhuett där vissa landmärken på Östermalm dominerar bakom södra Albano. Den nybyggda stora anläggningen, Alba Nova, gör ett begränsat intrång i vyn.

Vyn från Ekotemplet mot norra Albano präglas av dalgången samt av grönska och byggnaderna inom Kräftriket som delvis döljer bebyggelsen på Teknikhöjden. I denna vy definieras horisonten av trädtoppar och byggnader.

Kungliga begravningsplatsen

Från begravningsplatsen är Albanoområdets södra del väl exponerat och det saknas vegetationsridåer mot Brunnsviken, även på Roslagsvägens östra sida saknar vegetationsridåer. Begravningsplatsen är skapad på 1920-talet och utgör ett annat lager av landskapsparkhistoria än den gustavianska.

Bellevueparken

Bellevueparken är det område i den engelska parken som ligger närmast Albano.

Dagens gångvägssystem i Bellevueparken är till stora delar ursprungligt från ritning av Fredrik Magnus Piper. De siktlinjer som finns angivna på ritningar visar samband mellan objekt och höjder inom parken samt mot Hagaparken i nordväst.

Någon medveten siktlinje finns däremot inte nedtecknad mot Albano. Från Bellevue upplevs Albano under en kontinuerlig rörelse längs strandpromenaden.

Bellevueudden är kanske den viktigaste platsen i Bellevueparken eftersom den särskilt inbjuder till vila och utsikt. Härifrån riktas blicken ut över Brunnsviken, mot Haga, Tivoli och Frescati Hage. Mot Albano leds blicken vidare in i parken mot Uggleviksdalgången som tecknar sig mellan Kräftrikets trädvolymmer och Stora Björnnäsets skogbeklädda höjder.

Sett från Bellevuebergets topp skymmer trädvegetationen utblickar.

Översiktsplanens planeringsdirektiv för Haga – Brunnsviken

I *Översiktsplan för Nationalstadsparken* anges följande för området Haga-Brunnsviken:

- Haga-Brunnsviken bevaras som unik historisk landskapspark – Bellevueparken och landskapet närmast Brunnsvikens vattenspegel har sin prägel från 1700-talets gustavianska park- och landskapsideal med Haga som centrum, och har kompletterats med kända landmärken under 1900-talet.
- Området utvecklas för rekreation och friluftsliv med bevarad biologisk mångfald. Möjligheten att utveckla områdets naturvärden inom spridningszonen mellan Norra Djurgården och Ulriksdal tas till vara.
- Strandpromenaderna runt Brunnsviken bör förbättras, och en ny gång- och cykelbro tillkomma vid Ålkistan. Invid Roslagsvägen, mitt emot Albano skulle strandremsan kunna breddas för att ge en bättre promenadmiljö, vilket omfattas av gällande detaljplan.
- Gång- och cykelförbindelserna från Vasastaden och Östermalm till Bellevue och Hagaparken bör utvecklas och bättre passager mellan Brunnsviken och Norra Djurgården tillkomma.
- Möjligheten att återge Bellevueparken mer av sin historiska karaktär bör tas till vara. Småbåtshamnarna i södra Brunnsviken består men anläggningarna bör bättre anpassas till det historiska landskapet, och tillgängligheten till strandområdet för allmänheten bör förbättras.

Förhållningssätt för Albano, inför kommande planering, sett från Haga - Brunnsviken

Utvecklingen av Albano och området runt Roslagsvägen bör utgå från ett förhållningssätt som stärker läsbarheten för landskapets historiska lager och naturliga former. Gestaltungsprincipen att Brunnsvikens vattenspegel möter vegetation,

som möter himmel bör bejakas. Idag bryts den logiken genom den begränsade vegetationen längs Brunnsvikens strand nedanför Albano. En förstärkning av vegetation omkring Brunnsviken skulle förstärka landskapet.

Ny bebyggelse bör underordna sig Hagaparkens historiska landskap och infoga sig i topografins huvudlinjer, samt bäddas in i grönska. Byggnadshöjder vid ny exploatering i Albano måste väljas omsorgsfullt så att Uggleviksdalgångens huvuddrag är läsbara. Bebyggelsen bör utformas så att den inte dominerar landskapet vid en promenad längs stranden i Bellevueparken och nedanför Ekotemplet i Haga liksom från Kungliga begravningsplatsen.

Bellevue är den plats längs Brunnsviken som kan komma att påverkas mest av en exploatering i Albano. Det är möjligt att med en utveckling av Albano skapa nya siktlinjer med utblickar och spännande visuella samband som en samtida tolkning av Pipers anda, främst från Bellevueparken.

Norra Djurgården

Norra Djurgården idag

Det stora värdet utgörs av Djurgårdsnaturen och landskapets former med dess växling mellan öppet landskap och skog.

Läget för det cirka 2 meter höga hägnet som omgav jaktparken, öster om Albano, sammanfaller ungefär med dagens Roslagsbana. Björnnäsvägens port under Roslagsbanan är en viktig entré till Nationalstadsparken och har varit det i flera sekler eftersom en port genom stängslet till jaktparken fanns i ungefär samma läge. Drottning Kristinas väg, som är en mycket gammal förbindelse, låg tidigare innanför hägnet och i ungefär samma sträckning som idag. Av stor vikt är landskapets lantliga karaktär som även är viktig för parkens rekreativa funktion.

De höga järnvägs- och vägbankarna vid Albano skyddar och avskiljer jaktparken från Albanoområdet, Roslagsvägen och Brunnsviken.

Inhägnandet och hävdandet av Djurgårdsmarken som kunglig jaktpark gav grunden till det långvariga skyddet mot exploatering. Det synliga landskapet med öppna dalgångar och skogsbevuxna höjder har sitt ursprung i det månghundraåriga jordbrukslandskap som föregick perioden som kunglig jaktpark. Jämfört med dagens landskap var Uggleviksdalgången ett öppet dalstråk. Idag återfinns endast öppet landskap kring Söderbrunns koloniområde medan dalstråket längre österut är igenvuxet med skog.

Det synliga landskapet med öppna dalgångar och skogbevuxna höjder är framför allt skapat genom den medvetna skogsvård som bedrevs under 1800-talets första hälft. Jaktparkens landskap bestod av skogsmark med upphuggna jaktplatser.

Översiktsplanens planeringsdirektiv för Norra Djurgården

I *Översiktsplan för Nationalstadsparken* anges följande för området Norra Djurgården:

- För att öka tillgängligheten till området är det angeläget att nya entréer kan tillkomma och befintliga förbättras samt att kollektivtrafiken utökas.
- Björnnäsvägen - Baron Rålamb's Väg - Fiskartorpsvägen stängs av för genomfartstrafik då Norra länken är utbyggd för att förstärka områdets rekreativvärde. Beslut fattas av staden genom lokala trafikföreskrifter.

Förhållningssätt för Albano, inför kommande planering, sett från Norra Djurgården

Ny bebyggelse i Albano bör utformas med respekt för landskapets former så att den inte uppfattas som dominerande från jaktparken eller helt tar bort upplevelsen av en svacka mellan Albanoberget och Albanoskogen.

Björnnäsvägens port under Roslagsbanan kan återskapas som en viktig entré till Norra Djurgårdens parklandskap. Roslagsbanan och Björnnäsvägens bankar inramar koloniområdet och ska fortsatt vara en tydlig avgränsning mot Albano.

Naturmiljö och landskapsekologiska samband

Övergripande ekologisk infrastruktur idag

Norra och södra Djurgården utgör idag en unik miljö med ett stort sammanhängande bestånd av gamla ekar (och lindar). Knutna till ekar och andra äldre ädellövträd finns ett stort antal organismer som klassats som hotade. I spridningssambandet Haga-Brunnsviken har bebyggelse och infrastruktur generellt fragmenterat den ursprungliga naturmiljön. Värdekärnor i spridningsområdet utgörs främst av äldre grova ädellövträd.

Naturstråket inom norra Albano anges som en värdekärna (SBK 1997:8) – ett område med naturvärden som inte kan ersättas i en överskådlig framtid. Att området klassas som en värdekärna beror främst på platsens strategiska läge inom Nationalstadsparken; intill ett stort kärnområde (Norra Djurgården) och ett stort spridningsområde (Hagaparken). Längs Brunnsviken och upp mot Frescati kan det gamla odlingslandskapet skönjas – skogsbeklädda höjder och öppna dalgångar som tidigare utgjordes av åker- och betesmark.

Nationalstadsparkens naturmiljöer – värden och kulturhistorisk påverkan

Nationalstadsparkens natur är i stor utsträckning ett resultat av områdets kulturhistoria och äldre tiders markanvändning. Gamla tiders markanvändning med bete

och hävd gav ett småbrutet landskap, en stor variation av livsmiljöer tillika ett mycket rikt växt- och djurliv. Den kungliga jaktparkens inrättande har förstärkt denna utveckling och möjliggjort att klövvilt påverkat parken.

Idag finns höga naturvärden i form av öppna eklandskap, lundar med ädellövskog, betade våtmarker samt mer orörda tall- och ekkullar. Förbudet att fälla ek (och att eken hölls som ett förråd för skeppsvirke åt kronan) är en annan viktig kulturhistorisk inverkan, som bevarat ett stort antal ekar av olika ålder i Nationalstadsparken. Idag finns endast ett fåtal ekbevuxna naturbetesmarker kvar i världen och denna naturmiljö utgör därför mycket höga ekologiska värden/höga bevarandevärden.

Fristående och solbelysta ekar kan bli mycket gamla och stora med djupt fårad bark och bred krona. Eken kan bli upp till 800-900 år gammal i den här klimatzonen och utgör i sig ett helt eget ekosystem. Till ekar knyts en stor variation av livsmiljöer (varierar med individens ålder) tillika stor artrikedom av insekter, svampar och lavar. En gammal ek får ofta en invändigt murken stam med trädmjöl. Många sällsynta insekter trivs och lever endast i ekens trädmjöl. Det faktum att det finns en stor individuell variation mellan olika ekar, gör att det krävs stora sammanhängande bestånd av ekar för att bevara variationen av biotoper och arter.

Följande naturmiljöer anges hysa särskilt viktiga och känsliga funktioner i Nationalstadsparken (SBK 1997:8):

- Områden med gamla ädellövträd
- Äldre barrskog
- Våtmarker och fuktområden

Naturmiljö och ekologiska samband i Albano

Inom Albano har många av de värden som förknippas med Nationalstadsparken försvunnit sedan länge. Områdets strategiska läge mellan olika värdeområden gör att platsen har stor potential för att stärka ekologiska samband.

Albano ligger ur ett biologiskt perspektiv i ett viktigt läge, mellan ett kärnområde för biologisk mångfald (Norra Djurgården) och spridningszonen (Brunnsviken – Haga) - direkt vid knutpunkten i södra Brunnsviken. Inom Albanoområdet är sambanden försvagade sedan lång tid tillbaka och spridningsbarriärer i form av vägar, järnvägar och bebyggelse har funnits och finns i de flesta riktningar. Roslagsvägen, Värtabanan och Roslagsbanan samt en sentida nyttjande av småindustrier har i stor utsträckning påverkat ursprungliga ekologiska samband.

Idag avskärmas platsen framförallt av Roslagsvägen, som utgör en mycket stark fysisk barriär, samtidigt som i princip hela södra Albano utgörs av ruderatmark och avbanad hårdgjord yta, där enbart enstaka träd växer. Enstaka träd inom södra Albano fungerar möjligen som s.k. ”stepping stone” för insekter och fåglar.

I den norra delen av programområdet finns Albanoskogen, ett större hållmarksområde inom vilket företrädesvis lågvuxna tallar och olika lövträd, mycket björk och sly, växer. Enstaka träd av värde såsom solbelysta tallar och ekar växer i skogspartiets brynzoner. I delar av skogsområdet finns även en gammal torpträdgård samt rester av hagmark där en mer högvuxen blandskog växer. Ett parti av denna miljö anges som lokalt värdefull i Stockholms stads ekdatabas. Ett antal av de ekar som växer i Albanoskogen har påverkats negativt på grund av pågående igenväxning och att träden beskuggas. Albanoskogen förvaltas av Kungliga Djurgårdsförvaltningen som idag låter området ha en fri utveckling.

Längs programområdets nordliga spets finns ett stråk med äldre triviala lövträd såsom björk och lönn. Trädbeståndet växer invid ett öppet markområde, i en sluttning av uppfyllnadsmassor utan markvegetation. Träden är i sig inte värdefulla men antas ha värde för spridningssambanden mellan Albanoskogen och omgivande ekmiljöer.

I norra Albano finns två mindre naturvärdesområde med ek av lokalt värde (klass 3). Inom området finns även två större ekar, av lokalt värde (klass 3) enligt stadens ekdatabas. Ekarna står intill Björnnäsvägen i nedre delen av Roslagsbanans banvall, samt på norra sidan Björnnäsvägen i Albanoskogens skogsbryn.

Det finns andra miljöer av värde inom Albano som äldre solbelysta tallar samt banvallar med fina miljöer för till exempel steklar och vildbin. Då området företrädesvis hyser höga värden och spridningssamband som är knutna till det gamla eklandskapet är det framförallt dessa miljöer som bör prioriteras.

De habitatnätverk som staden har tagit fram för eklevande arter, barrskogsarter samt groddjur, visar tydligt att spridningssamband endast finns inom norra Albano och att den södra delen av området, så när som på enskilda objekt, idag kan anses vara i princip helt utan spridningssamband.

Översiktsplanens planeringsdirektiv för Norra Djurgården

I *Översiktsplan för Nationalstadsparken, Stockholmsdelen* anges följande för naturmiljö och ekologiska samband.

- Uppsplittring av naturmiljöer och ekologiska samband ska inte öka.
- Naturmark, vegetation och landskapsstruktur som har särskild betydelse för den ekologiska spridningsfunktionen ska bevaras. Möjligheten att utveckla områdets naturvärden som ekologisk spridningszon mellan Norra Djurgården och Ulriksdal tas tillvara.
- Värdekärnor med ädellövträd är särskilt viktiga att bevara ur ekologisk synpunkt.

Förhållningssätt för Albano, inför kommande planering, ur ett naturmiljö- och landskapsekologiskt perspektiv

Det är framförallt Albanos läge som gör att området är värdefullt i den ekologiska infrastrukturen. Dess strategiska läge intill ett stort kärnområde, Norra Djurgården, samt intill Brunnsvikens innersta del (med ett försvagat samband), gör att befintlig naturmiljö och kvarvarande samband är mycket viktiga. Det finns även stor potential att skapa nya och förbättra ekologiska spridningssamband.

Unga ekar och igenväxning i Albanoskogen kan utgöra en potential för att öka områdets värde som spridningssamband för eklevande arter.

Albanoskogen och trädstråket norrut utgör gemensamt ett viktigt spridningssamband i den övergripande ekologiska infrastrukturen – förbinder värdefulla ekmiljöer åt sydöst och österut med ekmiljöer norrut och åt nordväst. Albanoskogen utgör också en viktig del i habitatnätverk för barrskogsarter och groddjur.

Enstaka äldre ekar – eken vid Roslagsbanans banvall söder om Björnnäsvägen samt i södra skogsbrynet vid Albanoskogen bedöms som lokalt värdefulla och är primärt viktiga för att skapa en variation i åldersfördelning av ek. Enstaka träd (ek och lind) i södra Albano – fungerar som ”stepping stone”.

Äldre solbelysta tallar i Albanoskogen, små hållmarkstallar och stora höga tallar med strukturbark i brynzonen, kan på sikt utveckla högre värden för vedlevande insekter och fågelarter.

Förutsättningar att tillskapa värden, våtmarker och fuktområden

I området saknas vattenmiljöer och/eller fuktområden helt, varför en öppen dagvattenhantering med naturliga dammar och vegetationszoner kan skapa en ökad mångfald. Förutsatt att mängden föroreningar inte belastar vattenmiljön för hårt, får solbelysta dammar generellt ett mycket rikt växt- och djurliv. En förbindelse med Brunnsviken ställer krav på vattenkvaliteten, då tillrinnande vatten inte får ha någon negativ påverkan på Brunnsviken och dess statusbedömning enligt vattendirektivet.

Att skapa nya vattenmiljöer i området stärker habitatnätverket för groddjur. Roslagsvägen utgör dock en närmast absolut barriär åt väster som avskärmar eventuell spridning mellan Brunnsviken och Norra Djurgården. Att skapa en grodtunnel eller faunapassage under Roslagsvägen skulle innebära ett stort mervärde.

Då området företrädesvis hyser värden och spridningssamband som är knutna till det gamla eklandskapet bör härutöver framförallt dessa värden värnas i framtida planering. Detta bör ske genom att befintliga värden bevaras, såsom solitära ekar. Vidare bör ny naturmiljö som etableras i området förstärka eksambandet genom att växtval och placering anpassas till kulturlandskapet naturliga biotoper.

Naturmiljö i norra Albano samt enstaka ekologiska strukturer/träd i södra Albano bevaras och om möjligt förstärks. Det stråk med triviala lövträd som växer i norra Albano utgör i sig inget värde, men skapar ett ekologiskt samband som inte bör påverkas negativt. Sambandet kan bevaras på flera olika sätt; genom att bevara befintligt stråk såsom idag, genom att ersätta befintligt samband med mer långsiktigt fördelaktiga arter (ek, lind) längs samma stråk eller genom att ersätta sambandet med mer långsiktigt fördelaktiga arter i ett bredare samband på annan plats – vilket på sikt förstärker det befintliga sambandet.

I södra Albano finns idag endast ett fåtal träd att ta hänsyn till. En mycket viktig förutsättning som måste beaktas vid nyetablering av ek är att träden etableras i solbelyst läge. Nyplantering av ek görs även med hänsyn till befintliga träd och åldersfördelning, i syfte att skapa en så god åldersfördelning som möjligt samt så goda spridningsmöjligheter för eklevande arter som möjligt.